

نگاهی بر پیشینه محله
بایین دروازه اصفهان

دکتر محمد حسن ریاحی

www.ketab.ir

مجله جغرافیایی
ن ا ه ف ت ا ف ا ی م ن ی ی ل

سرشناسه : ریاحی، محمدحسین، -
عنوان و نام پدیدآور : نگاهی بر پیشینه محله پایین دروازه اصفهان / محمدحسین ریاحی.
مشخصات نشر : اصفهان: دادیار، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری : ۲۲۰ ص.: مصور (بخشی رنگی)، جدول؛ ۵/۱۴ × ۲۱ × ۵ س.م.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۱۲۸-۵۲-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : پایین دروازه (اصفهان)
موضوع : Pacin Darvazeh (Esfahan, Iran)
موضوع : محله ها -- ایران -- اصفهان -- تاریخ
موضوع : Neighborhoods -- Iran -- Esfahan -- History
رده بندی کنگره : DSR۲۰۷۳ / ص ۷۹۹۱۳۹۷
رده بندی دیویی : ۹۵۵/۹۳۲۲
شماره کتابشناسی ملی : ۵۴۶۳۳۹۰

نگاهی بر پشینة محله پایین دروازه اصفهان

دکتر محمد حسین ریاحی

آماده بازی و اجرا آتلیه نشر نفث

تولید مهر انگیز بیدمشکی

واژه نگار الهه پوری

ناشر مهراز رجیبی، سید باقر احمدی

میراد بیدمشکی

طراح جلد سپیده ترابی

نوبت چاپ اول ۱۳۹۷

شمارگان ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی نقش

چاپ حافظ

صحافی سپاهان

شابک ۹۶۴-۵۱۲۸-۶۰۰-۹۱۸

«کلیه ی حقوق محفوظ است»

تکثیر، انتشار، ترجمه، نشر الکترونیک و کتاب گویا از این اثر و هرگونه
استفاده تجاری و غیرتجاری و قرار دادن روی سایت و Apps اینترنتی کلاً
و جزئاً بدون دریافت مجوز کتبی از ناشر ممنوع است و پیگرد قانونی دارد.

Copyright 2019 © DadYar Publication

تلفن: ۰۹۳۶۶۹۰۳۵۵۵

۹	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۷	بخش اول / تاریخ و پیشینه
۱۹	وجه تسمیه پایین در اژه
۲۲	پیشینه و قدمت محله
۳۳	تحولات انقلاب اسلامی و محله پایین در اژه
۳۵	پایین دروازه و دوران دفاع مقدس، معرفی شورای آ
۵۰	اشتغالات گذشته مردم پایین دروازه
۵۵	بخش دوم / آثار و ابنیه
۵۷	مسجد استاد نوروز
۶۰	مسجد امام زین العابدین (ع)
۶۴	حمام تاریخی پایین دروازه
۶۷	بقعه شاه میرحمزه
۶۹	خانه‌های تاریخی پایین دروازه
۷۰	بازارچه پایین دروازه
۷۲	یخچال پایین دروازه
۷۲	دوقبرستان قدیمی محله پایین دروازه
۷۳	۱- مقابر گلستانه
۷۵	۲- مزارات شاه میرحمزه
۷۹	مهدیه بزرگ اصفهان
۸۱	بخش سوم / فرهنگ و سنت‌های، معنوی و اجتماعی
۸۳	نموده‌هایی از آداب، رسوم، سنت‌ها و مسائل اجتماعی
۸۵	هیأت مذهبی و محافل حسینی (ع) محله پایین دروازه
۹۱	زورخانه، مردان قدرتمند (یلان) و پهلوانان پایین دروازه

۹۷	بخش چهارم / رجال و مشاهیر
۹۹	شیخ محمد علی یزدی
۱۰۰	سید سلیمان ابطحی
۱۰۲	شیخ محمد یزدی (فرزند شیخ محمد علی)
۱۰۳	شیخ محمد باقر زندکرمانی
۱۰۵	آیه الله زندکرمانی و مسائل اجتماعی و فرهنگی
۱۰۶	راه اندازی بیمارستان عسکریه
۱۰۸	بخشی از متن یادبود آیه الله زندکرمانی در یادمان بیمارستان عسکریه
۱۰۹	محمد حسین صغیر اصفهانی
۱۱۶	سید نورالله اطحی
۱۱۷	محمد رضا شامیری (شکیب اصفهانی)
۱۲۱	شیخ ابوالیزدی اصفهانی
۱۲۳	مرشد اصغر خرمیان
۱۳۰	شیخ حسن صاف
۱۳۲	مظهر اخلاق مجتهد
۱۳۳	نمونه صبر
۱۳۴	تکریم اهل علم
۱۳۴	بحر عمیق
۱۳۵	تواضع
۱۳۵	شیخ رضا یزدی
۱۳۷	سید جواد ابطحی
۱۳۸	شیخ حسین یزدی
۱۳۹	شیخ محمد یزدی
۱۴۲	حسین سلیمانی
۱۴۴	دکتر مهدی یزدی
۱۴۷	بخش پنجم / ضمائم (استاد و تصاویر)
۲۱۳	منابع و مأخذ
۲۱۹	سپاسگزاری

پیشگفتار

از آنجایی که تاریخ بارگاه کهنه خاطرات و تبیین حوادث و سرگذشت‌های تلخ و شیرین است ریشه آن حال بیان حکایات و سرگذشت پیشینیان باعث شناخت، عبرت و تجربه می‌شود، بنابراین شایسته است در کنار همهٔ امور و ابعاد زندگی و ایام حیات مطالعه، تفحص و تأمل در تاریخ را فراموش نکنیم.

اصفهان که شهری خاطره‌آمیز و پراثر و زیاده‌اش تاریخ‌های تاریخی است، اتفاقات بسیاری را به خود دیده است و محلات آن به عنوان جزئی مهم و مؤثر در این پیشینه تأثیرگذار و سرسبز ساز بوده‌اند. و محلهٔ پایین دروازه نیز که همواره مهد حضور و سکونت بسیاری از اهل معنا و جایگاه مردمی مخلص، متعبد و متدین بوده است تاریخی قابل توجه و شایسته دارد. از گذشته‌های دور تاکنون محلهٔ پایین دروازه شاهد تلاش‌ها و زحمات بی‌شائبه مردان و زنانی بوده که در عرصه‌های زندگی با تمام توان به کار، فعالیت و کسب روزی حلال گام نهاده‌اند و مراکز معنوی گرم و دلنشین و مجالس روضه و دعا داشته‌اند و همین موضوع باعث تربیت مردانی مخلص، شایسته و فداکار در دفاع مقدس

و جلب و جذب و حضور دانشمندان و علمای بزرگوار و جلیل القدری در این محله بوده است.

از جمله خاطرات بسیار دلنشین مردمان محله تاریخی پایین دروازه رونق مجالس بی شائبه و مخلصانه آل محمد علیهم السلام به ویژه ذاکرین و مرثیه سادات بان حضرت سیدالشهداء علیه السلام است که یادآوری این نواهای معنوی پس از گذشت چند ده سال هنوز مملو از خاطره و روح نواز است.

با توجه به این که ساختار روحی ما با فضاها و پیشینه این محله شکل گرفته و نمادهای آن یادآور سرگذشت ایام کودکی، نوجوانی و جوانی است. هنوز نیز زیبایی لحظات و اوقات قدم زدن و سیر در کوچه های تاریخی، آن با دمارهای بلند و خانه های خشت و گلی و درهای چوبی و جلوه های سنتی اش را تداعی می کند و یا حضور در مساجد و جایگاه های معنوی مانند مسجد استاد نوروز و مسجد امام زین العابدین علیه السلام و لحظات پرسور روحی آن و نیز گوشه و کنار هر مکانی اعم از باغ ها، بازارچه، یخچال قدیمی، جوی ها، حمام تاریخی و سایر آثار، هرکدام نیز یادآور خاطرات فراوانی در مقاطع مختلف زمانی می باشد.

با گذشت زمان و تغییراتی که تجددگرایی و مدرنیته حتی در بافت های قدیمی و بومی به وجود آورده ضرورت ثبت تاریخ محله پایین دروازه احساس می شد، بدین جهت از آقای دکتر محمدحسین ریاحی درخواست نمودیم تا با اشرافی که نسبت به تاریخ اصفهان و به ویژه محلات آن دارند در بازگویی گذشته محله و آثار آن اهتمام نموده تا سابقه محله پایین دروازه که در جوار محلات تاریخی و ریشه دار دیگری مانند جوباره قرار دارد تبیین شود. از تلاش های بی وقفه ایشان در این زمینه تشکر وافر نموده، همچنین شایسته است از همراهی های

بی‌دریغ فاضل ارجمند جناب آقای سید علی‌رضا حسینی در این راستا نیز سپاسگزاری نمایم.

امید است تألیف اثر حاضر گامی مؤثر در بیان گوشه‌هایی از تاریخ محلی و جزئی از سرگذشت محلات اصفهان باشد و مورد استفاده مشتاقان و علاقمندان قرار گیرد.

محمد فلاح‌تپان

بهار ۱۳۹۷